

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvartum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XXXII. (a) Idem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74533](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74533)

NOTÆ.

1. (a) [Dem.] Gregorius videlicet IX. qui præsentem constitutionem edidit motu proprio, à nemine consultus.
 (b) [Verbis consuetis.] Juxta tradita supra in cap. ex parte 10.
 2. (c) [Alia verba.] An verba necessaria sint ad exprimentam consensum in matrimonio contrahendo, examinavi supra in c. cum apud 23.
 3. (d) [Separari.] Quia sponsalia de futuro solvantur per matrimonium de præsentibus, cap. 3.

hoc titul. in... collect. ubi Alex. III. ita scribit: Consultui nos tua fraternitas, quid tibi faciendum sit de Willelmo parochiano tuo, qui licet in manu tua fidem dederat, quod mulierem quandam duceret uxorem, spreta tamen religione fidei, ipse sibi aliam copulare præsumpsit. Super hoc itaque consultationi tuæ taliter respondemus, quod licet non sit tutum cuiuslibet contra fidem suam venire; si tamen aliam in suam receperit, nec in facto primæ mulieris ultra processerit, nisi quod fidem dederit, à muliere secunda separari non debet, sed est de violata fide penitentiā indicenda.

CAPUT XXXII.

(a) Idem.

(b) **A**dolefcens, qui desponsatam sibi per verba de futuro, licet sæpe nifus fuerit, carnaliter non (c) cognoscens, cum alia postmodum per verba de præfenti contraxit: non primam, cum qua nec fuit verum matrimonium ex forma contractus, nec præsumptum, cum conatus non habuiffet effectum; sed secundam debet habere uxorem.

NOTÆ.

1. (a) [Dem.] Gregorius videlicet IX. qui etiam præsentem constitutionem edidit, à nemine videlicet consultus.
 (b) [Adolefcens.] Adolefcentiæ ætatem, & terminum variè præscribunt Quintil. Mandos. de ætate minori, cap. 5. num. 1. Perez de Lara de vita hominis cap. 22. Joannes Buseus de statib. hominum cap. 1. Narbona de ætate ann. 50. quæstion. 1. Connanus lib. 5. comment. cap. 11. communiter tamen adolefcencia computatur à decimo octavo anno usque ad vigesimum quintum, ut probant Joannes de Anania in rubric. de delict. puerorum, num. 1. vers. 4. atq; Glossa verbo Perfectus, in proæmo Sexti. Adolefcentes alio nomine vocantur minores, hoc est, qui vigesimum quintum annum non impleverunt, l. 1. & per rotum ff. de minor. l. cum filio 50. ff. de legatis 3. & pueros nonnunquam vocari, constat ex l. quidam 25. ff. ad Trebel. l. 3. §. idem, ff. de adimend. legat. & similiter ætas tenera dicitur in l. non tantum 11. ff. de Decur. Plura de ea ætate congessit Narbona d. quæst. 1.
 2. (c) [Non cognoscens.] Non ob defectum ætatis in ipsa sponsa; nam si impubes adhuc esset, ex alia ratione evidentiori per nifum ad copulam non poterat dari matrimonium præsumptum, nempe quia cum verum consensum ex defectu ætatis præstare non posset, Ecclesia non poterat præsumere, quod esse per rerum naturam nequibat, ut fecit lex civilis in adoptione, quæ quia imitatur naturam, §. minorem, Institut. de adopt. non datur inter eas personas, quæ per naturam filios procreare nequeant, §. spadonum, Institut. eodem, leg. arrogato, ff. eod. Facit lex qui ad certum, ff. locati: non ergo adolefcens potuit eam cognoscere, aut quia ea non consensit, aut propter imbecillitatem corporis, vel quia illa nimis arcta esset, & impar congressui cum illo; & ita ob unam ex illis causis copulam consummare nequivit.

COMMENTARIUM.

EX copula sequuta post contracta sponsalia de futuro, matrimonium præsumptum dari, supra probavi in cap. is qui fidem; non tamen illud procedit, si tantum sponsus voluit sponfam cognoscere, immò ex tali nifu ad copulam non inducitur matrimonium præsumptum, ut probant congeffi à Barbosa hic, Cujac. in d. cap. is qui fidem, Rebellus de justitia lib. 2. de matrim. quæst. 1. sect. 1. Basilius lib. 2. de matrim. cap. 12. num. 8. Cujus doctrinæ rationem assignavi in cap. 1. de præsumpt. num. fin. Aliquitamen, quos refert Præpositus in cap. juvenis, hoc titul. num. 3. contrarium docuerunt, moti tum ratione, tum authoritate. Ratione, quia si matrimonium præsumitur ab Ecclesia, quando copula sequuta est, ne credatur sponsum animo libidinoso, & peccandi causâ cum sponsa concubuisse; & ita credamus sponsum fidelem voluisse peccatum vitare, & matrimonio consentire: eadem ratio militat in nifu ad copulam, cum si matrimonium non præsumatur, necessariò credendum sit, sponsum peccasse, juxta textum in cap. qui sentit 23. quæst. 5. ut ergo evitetur ea peccati suspicio, præsumi potius debet matrimonium etiam eo casu. Authority etiam textus in d. cap. juvenis 3. hoc titul. ubi ob nifum ad copulam matrimonium secundum postea contractum nullum judicatur. Sed ipsi audiendi non sunt, nec ratio ab eis adducta obstat; nam certum est, majorem præsumptionis rationem dari cum copula sequuta est inter sponfos, ac cum nifus tantum interfuit, quia per copulam consummatam planè femina tradit usum sui corporis, qui in illa magnoperè æstimabilis est; quod non evenit in nifu ad copulam: quare Ecclesia præsumit copiam sui corporis feminam non facere ei, in quem non consensit de præfenti post contracta sponsalia. Itaque non præcisè ad evitandam suspensionem peccati Ecclesia matrimonium præsumit, sed ad evitandam suspensionem in tali materia subjecta cum tali circumstantia, & plena corporis copia, &

traditione; quam presumptionem non admittit ex aliis levioribus circumstantiis, ut ex nifu ad copulam, ne propter hominum fragilitatem ple-

rumque matrimonia inducerentur. Nec etiam illis favet textus *in d. cap. juvenis*, cujus veram interpretationem in ejus notis adduxi.

TITULUS II.

De desponsatione impuberum.

CAPUT I.

(a) Hormisdas *Eusebio Episcopo.*

TUa nos requisivit fraternitas de filio adulto, quem pater matrimonium vult contrahere: si sine voluntate adulti filii facere potest. Ad quod dicimus, si aliquo modo non consentit filius, fieri non posse: potest autem filium nondum adultum (voluntas cujus discerni non potest) pater cui vult matrimonio tradere, & postquam filius pervenerit ad perfectam aetatem, omnino debet hoc adimplere.

NOTÆ.

1. (a) **H**ormisdas.] Ita etiam legitur *in cap. 2 hoc titul. in i. collect. & in cap. tua 31. quest. 2.* legitur, *Palea*; sed verba hæc non reperiuntur inter epistolas ipsius Pontificis, ut jam notarunt Severinus Binius *in notis ad epist. Hormisdæ, 2. p. Concilior. generalium, pag. 368.* Anton. Aug. *in notis ad hunc textum*: sed cum plures epistolæ ipsius Pontificis nondum editæ fuerint, quarum volumen MS. asservari in Vaticana refert Carolus à S. Paulo *in Bibliothec. Pontificia, verbo Hormisdas*; credo in aliqua ex ejus epistolis nondum excusis hæc verba reperiri: & licet temporis injuriâ ea epistola periisset; cum reperiat præfatus textus compilatus autoritate Gregorii IX. non est cur de ejus autoritate ambigatur. Hormisdas natione Campanus, patriâ Fufinas, creatus fuit Romanus Pontifex anno 514. & Ecclesiam rexit per annos novem, & dies 10. ut referunt Papirius, Luitprandus, Baron. & Corjol, dicto anno 514. Carolus à S. Paulo ubi *suprà*, Barbola *in presenti, num. 1.*

COMMENTARIUM.

2. **P**RO hujus textus expositione agendum oportet interpretum duxi de patrio jure circa nuptias filiorum, & consensu parentum in eis adhibendo ex utroque jure. Et in primis sciendum est, parentes peræquè apud omnes gentes semper curasse filiorum suorum matrimonia, & se huic negotio immiscuisse; nam si de Judæis agemus, ipse Abraham petiit filio suo uxorem à Batuel patre Rebeccæ, ut refertur *Genesis cap. 24.* Item Isaac iussit Jacob filium suum petere uxorem à Laban, *Genesis 21. & cap. 38. ejusdem libri*, legitur, quod Thamar uxorem dedit primogenito suo, idque in statu naturæ: post legem autem Moyli datam Caleb *cap. 15. Josue*, ita ait: *Qui civitatem percusserit, dabo ei filiam*

meam Axam uxorem. Et cum urbem cepisset Othoniel, dedit ei filiam suam: & *7. d. cap. 12.* legitur de Abessam Israelis judice, quod habuit triginta filios, & totidem filias, quas emittens foras, maritis dedit, & ejusdem numeri filis suis accepit uxores, introducens in domum suam. Et *cap. 6. & 7. Tobie*, iussus est Tobias junior ab Angelo petere Saram à Raguele ipsius patre, quam obtinuit: & Moyses ipse *Deveronum. cap. 7. & Exodi 34.* cum loquitur de matrimonio filiorum, alloquitur parentes tanquam hujus rei arbitros. *Ita filiam tuam non dabis filio Gentilis, nec filiam illius accipies filio tuo.* Illustrant Georgius Ambianus *ad Tertul. de veland. virginib. cap. 11. obs. 3.* quam potestatem patris jungendi, vel non, matrimonio filias, factis expressit D. Paulus *1 ad Corinth. cap. 7.* Et ut alias nationes percurramus, Cyrus apud Xenophontem *lib. 8.* noluit accipere in uxorem Cyaxaris filiam, nisi cum patris & matris sententia: & apud Euripidem *in Andromacha*, cum Orestes peteret in connubium Hermionem, respondit eam rem pertinere ad arbitrium patris.

Sponsalium quidem meorum pater meus

Curam subibit; hoc enim non est meum.

Quæ verba referuntur à D. Ambrosio *lib. 1. de Abrahamo, cap. 9.* & Leander apud Musæum alloquitur amasiam suam Heronem, ei quoque nupturam.

Non manifesta queunt inter nos fœdera jungi:

Obstat uterque parens.

Et apud Apulejum *lib. 6.* Venus arguit nuptias Cupidines & Psyche factas sine consensu parentum: *Quamquam, ait, me præ ego, frustra filium, seu nepotem dicam; impares enim nuptiæ, præterea in villa sine testibus, & patre non consentiente factæ, legitime non possunt videri.* Et apud Romanos maxime jus illud fuisse, ut parentes matrimonia filiorum suorum conciliarent, & nisi exigere parentum consensus, ipsa matrimonia nulla esse, patet ex *l. nuptiæ, ff. de statu homi-*